

כ"ט אדר ב' ה'תשע"ו 8.4.16

מגזין מס' 375

שבת החודש פרשת תזריע/ראש חודש ניסן

קשר-שבועי מאת הרב יאיר קלב

החייב כסנ"א

המתמקד בעיקר נפטר מהטפל

תמליל בעיבוד קל מתוך שיעורי הרב קלב

כאשר אני ממוקד ומרוכז לגמרי בענין, הוא 'תופס' אותי, כמו שאומרים על מי שמרוכז מאוד בענין מסוים שהוא - "נתפס במחשבות".

תכונתם הבולטת של בעלי מוחין היא היותם מנותקים מסביבתם בעת שהם מרותקים לנושא מסוים, וכשהוא מרוכז לחלוטין האדם שוכח הכל, הן את הצרות ואפילו את תחושות הגוף, כגון רעב...

מספרים על תלמיד חכם אחד שנצרך לטיפול שיניים, אולם הרופא הצטער לבשר לו שיש לדחות את הטיפול מכיון שחומר ההרדמה נגמר. אותו חכם ביקש כמה דקות להתרכז בסוגיה מסוימת בגמרא ואמר לו: אתה יכול להתחיל בטיפול, ואל תחשוש - אני לא ארגיש כלום...

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

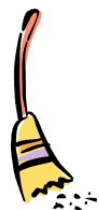

פסח (הלכה ומנהג)

הכנת המטבח לפסח

המטבח הוא המקום שבו נעשה עיקר השימוש בחמץ, וכן תהליכים כבישול, אפייה וכו' הגורמים לחמץ להיספג בכלים וכדומה. על כן הכנת המטבח צריכה להיות יסודית יותר משאר הבית.

את כל החמץ שמתכוננים למכור לגוי יש לשמור במקום סגור ולמנוע גישה אליו במשך החג. אם מדובר בארון, אזי יש להדביק את דלתותיו בנייר דבק ולהצמיד כתובת בולטת: "חמץ!".

את הכשרת המטבח לפסח עושים בדרך כלל בימים האחרונים. 24 שעות לפני ההכשרה אין להשתמש בו בחמץ. כיורי נירוסטה מכשירים במים רותחים (כהכשרת השיש, להלן). כיורי המטבח המצויים דינם ככלי חרס ולא מועילה להם הכשרה. משתמשים בכיורי פלסטיק וכדומה, שמכניסים בחלל הכיור למשך הפסח. גם אז, אם יש חשש לסתימת הכיור, רצוי שלא להשתמש בכיור במים חמים.

את הברזים יש לנקות היטב, לערות עליהם מים רותחים ולפתוח את ברז המים החמים בחום המרבי. כן רצוי לערות רותחים על אריחי הקרמיקה שמסביב.

את השיש, שמניחים עליו סירים או מאכלים חמים לאחר הסרתם מן האש, נוהגים להכשיר בעירווי מים רותחים מקומקום, ובמהלך העירווי מעבירים אבן או ברזל מלובן, כדי שהמים הרותחים ממש יגיעו לכל שטח השיש.

עם זאת, יש מחמירים לכסות את השיש במשטחי קלקר, פח, דיקט נייר כסף עבה וכדומה למשך ימי הפסח.

את מבערי הגז יש לנקות ולהבעירם בחום מרבי. את המסגרות שמתחת לסירים יש להכשיר בליבון באש, ורצוי להחליפן או לכסותן. הקעריות שמלמטה יוכשרו בעירווי מים רותחים.

הכשרת כלי חמץ לפסח או קניית חדשים

ככלל רצוי שיהיו לכל אדם כלים מיוחדים לפסח, להידור מצוה, ואולם מבחינת ההלכה יש כלים שניתן להכשירם ללא כל חשש.

כלי חרס - כלי חרס או חרסינה, אפילו מצופים בזכוכית או מתכת - לא ניתן להכשירם. אך אם השתמשו בהם רק בצונן (שאינו חריף ואינו נוזל ששרה בכלי 24 שעות) - די בהדחה יסודית בלבד.

כלי מתכת - הכשרת הכלים הללו היא לפי אופן השימוש בהם: המשמשים להרתחה - יוכשרו בטבילה במים רותחים, והמשמשים לצליה וכדומה - יוכשרו בליבון באש. בהכשרת סירים יש לנקות היטב את הידיות וסביבן ולהכשיר אותן. מחבת - יש להדיחה ברותחים, ולדעת הרמ"א (רבי משה איסרליש), לכתחילה דרוש ליבון קל באש. מחבתות טפלון ותבניות אפיה - אין להכשירן כלל.

כלי זכוכית - כלים המשמשים לצונן, די להם בהדחה בלבד. המשמשים לחמין - אין להכשירם לפסח, ויש מקילים על ידי שריה במים 72 שעות, תוך החלפת המים כל 24 שעות. לגבי כלי 'דורלקס' ו'פיירקס' יש חילוקי דעות, והרבה פוסקים סבורים שניתן להכשירם לכל הדיעות.

כלי פלסטיק - לרוב הדיעות ניתן להכשירם כפי אופן

הכשר כזה – יש להניחם בתוך החמץ הנמכר לגוי.

תרופות: ישנן תרופות, במיוחד סירופים, המכילות חמץ. תרופות שאין משתמשים בהן, רצוי להכלילן ב'מכירת החמץ'. ואלו שעשויים להזדקק להן בפסח, יש לבדוק ברשימת התרופות (מרכז קופ"ח הכללית מפרסם מדי שנה חוברת תרופות לפסח) אם הן כשרות לפסח.

בדיקת חמץ

בי"ג בניסן בערב בודקים את החמץ. עורכים את הבדיקה מיד עם רדת הערב (צאת הכוכבים). בשעה זו הבית כבר נקי ומוכן לפסח ולא נותר כעת אלא לערוך בדיקה אחרונה בפינות ובחורים, כדי לוודא שלא נשאר בכל זאת איזה פירור חמץ.

לפני הבדיקה מברכים: **"ברוך אתה א-דני א-להינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו על ביעור חמץ"**.

סדר הבדיקה: אבי המשפחה נוטל נר (רצוי משעווה), שקית, ונוצה. באמצעות הנר הוא מאיר בפינות ובחורים, ואת הפירורים שהוא מוצא – יכניס בעזרת הנוצה לתוך השקית. גם בני הבית יכולים להשתתף בבדיקת החמץ. נוהגים (על פי הקבלה) לפזר בבית לפני הבדיקה עשרה פתיתים של חמץ (קשה) עטופים בנייר, אותם אוספים בעת הבדיקה על מנת לשורפם למחרת עם שאר החמץ. אחרי הבדיקה אומרים נוסח מיוחד של 'ביטול חמץ' (בתרגום לעברית): **"כל חמץ ושאר המצוי ברשותי, שלא ראיתיו ושלא ביערתיו ושאיני יודע עליו – יתבטל ויהיה הפקר כעפר הארץ"**.

ביעור חמץ

בערב פסח, י"ד בניסן, בבוקר מזדרזים לסיים את הארוחה מוקדם. אחר כך מבערים באש את החמץ המועט שנותר. אחרי שריפת החמץ מבטלים ומפקירים שוב את החמץ, גם את החמץ שאולי נותר אי שם: אחרי ביעור החמץ אומרים את הנוסח השני של 'ביטול

שימושם, בתנאי שאינם עלולים להתקלקל על ידי כך, כי אז אי אפשר להכשירם.

למותר להדגיש שהכשרת המטבח וכליו חייבת להיות בהדרכת רב המומחה בדינים אלו.

מוצרים המכילים חמץ, ביעורם או מכירתם

'חמץ' פירושו עיסה העשויה מחיטה, שעורה, שיבולת שועל או מין דגן אחר, שבאה במגע עם מים, ושהתה 18 דקות במקום מוצל, או זמן קצר מאוד במקום חם, או שבאה במגע עם דברים חריפים – עיסה זו מחמיצה ונאסרת לפסח. לא רק החמץ עצמו אסור, אלא גם כל מאכל שנתערב בו חמץ. ואם אירעה התערובת בתוך חג הפסח – אפילו כמות מזערית של חמץ אוסרת כל מה שנתערב בה, ואין בזה דין של 'ביטול בשישים' וכדומה.

פירוט חלקי של סוגי מוצרים שונים המכילים חמץ

חמץ גמור: בירה, ויסקי, קוואקר, ביסלי וכל מוצרי הבצק. מוצרים אלה – וגם הקמח עצמו בכלל – יש לבער לקראת הפסח, או למכרם כדין 'מכירת חמץ' לגוי, באמצעות רב המקום, כדי שלא לעבור ב"בל יראה ובל ימצא", שאסרה התורה שיהיה חמץ בבעלותנו בפסח.

מוצרים שעלולים להכיל מרכיבי חמץ: ממרח חרדל, מיונית, שימורי בשר ונקניקים (עמילן חיטה), תחליפי קפה, תה נמס, אבקות מרק, אבקות פלאפל, צפוצי אורז ודומיהם, מזון תינוקות (לתת שעורים), תבלינים שונים, תמציות טעם (שימוש בכוהל חמץ), תאנים מיובשות, גרעינים ובוטנים מלוחים (קמח), מלח דיאטטי ועוד. כל המוצרים הללו טעונים הכשר מוסמך מיוחד לפסח, ואם אין הכשר כזה – אסור להשתמש בהם בפסח, ויש לכלול גם אותם ב'מכירת החמץ' הנ"ל.

גם ממתקים, משקאות חריפים וקלים, גלידות ושלגונים טעונים הכשר מוסמך מיוחד לפסח, ובלא

חמץ' (בתרגום לעברית): "כל חמץ ושאר המצוי ברשותי, שראיתו ושלא ראיתו, שהבחנתי בו ושלא הבחנתי בו, שביערתיו ושלא ביערתיו - יתבטל ויהיה הפקר כעפר הארץ.
 סוף זמן אכילת חמץ: מותר לאכול חמץ עד שליש היום, שהוא סוף זמן תפלה. זמן זה במרכז הארץ בשנת תשע"ו הוא: 10:23 בבוקר.

סוף זמן שריפת החמץ: בשעה חמישית, (כשעה וכמה דקות לאחר סוף זמן אכילת חמץ. אין לאחר!). זמן זה במרכז הארץ בשנת תשע"ו הוא: 11:29 בבוקר.
 אחרי זמן שריפת החמץ אסור שימצא ויראה ברשותנו חמץ עד אחרי חג הפסח (מלבד החמץ הסגור בארון שנמכר לגוי ב'מכירת חמץ').

מעובד מתוך האתר (<http://chabad.org.il>)

התחדשנו!

בוטאו לבקר
 באתר המשודרג
 Ww.tanyaor.com

שבת החודש - בשבת זו, בנוסף לפרשת השבוע קוראים גם את פרשת 'החודש'. בפרשה זו נצטוו משה ואהרן, ערב יציאת מצרים, אודות מצות קידוש החודש ושמירת המועדים. "ויאמר ה' אל משה ואהרן בארץ מצרים לאמר: החדש הזה לכם ראש חדשים, ראשון הוא לכם לחדשי השנה" (שמות יב א ב). פשוטם של דברים: הקב"ה ציווה כי חודש ניסן יהיה מעתה הראשון למניין החודשים. חודש אייר שלאחריו הוא השני, סיון השלישי, וכן הלאה. ומוסיפים חז"ל ומלמדים אודות מצות קידוש החודש: "הראהו הקב"ה למשה לבנה בחידושה ואמר לו: כשהירח מתחדש יהיה לך ראש חודש" (פירוש רש"י). עוד אמרו: "הראה לו הקב"ה למשה, במראה הנבואה, דמות לבנה ואמר לו: כזה ראה וקדש". כלומר, הקב"ה קבע, כי החודש העברי מתחיל עם התחדשותו של הירח - המולד. אמנם אין די בידיעה אשר הירח מתחדש, אלא "ראה וקדש", יש לראות את המולד, ואזי, על סמך ראייה זו, מקדש בית הדין את החודש.

הסיפור השבועי

קרצוף הנפש

ר' זלמן היה מביא את החיטים לליובאוויטש, ועכשיו ציפתה עוד עבודה רבה: ברירת החיטים, הצבת הריחיים, טחינת החיטים ועוד. על המלאכה הופקדו תלמידי ישיבת תומכי תמימים, בהשגחת מנהל הישיבה, רבי יוסף יצחק (הריי"צ), בנו של הרבי.

לא היה קל להתקבל לישיבת תומכי תמימים המפורסמת. שתי ועדות היו מופקדות על קבלת תלמידים, האחת גלויה והשנייה חשאית. הוועדה הגלויה היתה בוחנת את הבחור ומקבלת את קורות חייו, והוועדה השנייה היתה חוקרת את אישיותו הפנימית של הבחור: מידות טובות, יראת שמים ועדינות נפשית.

יום אחד בא בחור מוצלח וברוך כישרונות וביקש להתקבל לישיבה. הוא היה מצוייד בהמלצות שהעידו על היותו למדן ושקדן. מנהל הישיבה, בנו של הרבי, העביר את המלצות ועדות הקבלה לאביו, הרבי הרש"ב (רבי שלום דובער).

הדוח של הוועדה הגלויה היה חיובי ביותר, שכן הבחור היה כישרוני ושקדן. לעומת זה, הוועדה החשאית ציינה כי הבחור חסר עדינות ומידות טובות, וכי פניו נראות גסות ומגושמות. הרבי הרהר קלות ואמר לבנו: "בחור כזה עלינו לקבל, אך הוא זקוק ל'עיבוד'. צריך לטפל בו כראוי".

במשך החורף ערך רבי יוסף יצחק סדר לימוד מיוחד בעבור הבחור. משגיחי הישיבה נצטוו להשגיח עליו השגחה מיוחדת. כאשר התקרבו ימי ניסן הורה הרבי לבנו להטיל על הבחור הזה את המלאכות הכבדות והקשות ביותר של טחינת החיטים ואפיית המצות, ואת עבודות ההכנה לחג הפסח. הרבי הזהיר שהבחור לא ירגיש כי זו הוראה מ'גבוה'.

מי שהכיר את ר' זלמן שצ'רבינר כל ימות השנה, התקשה לזהות אותו ביום קצירת החיטים להכנת המצות השמורות. החסיד הזקן והמיושב, למדן עצום בתורת הנגלה, בקי בספרי קבלה וחסידות, ובעל צדקה גדול, היה קופץ ומנתר כנער צעיר, שטוף זיעה של מצוה ובידו מגל.

במרחק לא רב מהעיירה ליובאוויטש שכנה אחוזת שצ'רבינה, שבה היו לר' זלמן שדות חיטה. מדי שנה בשנה היו אדמו"רי חב"ד באים אל שדותיו, להשתתף במעמד הקצירה. ר' זלמן ייחל ליום הזה, וכשבא הקיץ החל בהכנות לקראת הקציר.

קביעת יום הקציר היתה תלויה במזג האוויר. הדרישות היו שזה יהיה יום שטוף שמש, שקדמו לו שלושה ימים כאלה. בהתקרב הזמן היה ר' זלמן שולח עגלות לליובאוויטש, להביא אנשים שיתעסקו בקציר. עמם הביא גם אורחים, שרצו להשתתף במעמד הגדול.

הימים האלה היו לר' זלמן ימי חג. בליובאוויטש המתינו לבוא השליח המיוחד משצ'רבינה, שיודיע על יום הקציר. או- אז היה הרבי בכבודו ובעצמו יוצא לשם להשתתף בקציר.

המעמד היה מרגש ביותר. הנשים והילדים של משפחות היהודים בשצ'רבינה היו יוצאים לבושים חג, לצפות במעמד הקצירה. החסידים שעסקו בקציר לבשו בגד חסידי וחגרו אבנט, על אף החום הכבד. על פני כול היתה שפוכה נהרה של שמחת מצוה אמיתית, מהולה ברצינות ובתחושת אחריות גדולה.

לאחר מכן, כאשר התפללו תפילת מנחה, היה ר' זלמן מנעים בנעימות חג, ובסיום התפילה לא נחה דעתו עד שעשה שלושה 'גלגולים' חסידיים, כבשמחת תורה...

'ממונה'. באולם הישיבה הגדול היו ערוכים שולחנות ארוכים, ועל כל שולחן היה 'ממונה'. ובכן, מיודענו הבחור קיבל גם את תפקיד ה'ממונה', ועד לשעה שתיים אחר חצות היה עסוק בעבודה זו.

ובכל זאת, למחרת בבוקר התייצב לפני מנהל הישיבה בשעה היעודה, וידע היטב את המאמר, דבר שהוכיח כי הבחור הפנים את דרישות החסידות וכי הוא תובע מעצמו מעל ומעבר.

כאשר סיפר זאת הבן לאביו הרבי, היה אביו שבע רצון מאוד והגיב: "נטענו בעזרת השם אילן עושה פירות. אני מקווה שהוא יהיה למופת גם לאחרים. סוף סוף יהיו ענפיו מרובים ויביאו הרבה פירות וגידולי גידולים".

באחרון של פסח, בעת סעודת החג אצל תלמידי הישיבה, אמר הרבי לבנו, בהצביעו על הבחור האמור: "יוסף יצחק! ראה פעולת זיעה של מצוה – הלוא הבחור קיבל פנים אחרות לגמרי; הגסות הוסרה ונראים פני אדם!".

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

פקודת הרבי קוימה במילואה. בן הרבי מינה את הבחור לאחד מבוררי החיטים והמופקדים על טחינתן. במשך שבועיים ימים הבחור לא נח לרגע. לאחר מכן הוטלו עליו העבודות הקשות ביותר באפיית המצות, וגם באפיית מצות המצוה בערב פסח.

נוסף על כל אלה הוטל עליו לערוך בדיקת חמץ בכל רחבי בית המדרש ובית הכנסת. הוא סיים אותה קרוב לשלוש לפנות בוקר, ולמחרת בבוקר כבר היה עליו להתייצב בשעה שבע להכשרת התנור לאפיית מצות המצוה.

כשהסתיימו כל ההכנות לחג קרא רבי יוסף יצחק לבחור והורה לו ללמוד מאמר מסויים בחסידות, המדבר במעלת הפסח והמצות, ולהיות בקי בו. הוא הזמין אותו לבוא אליו למחרת, בבוקר החג הראשון של פסח, לפני התפילה, ואז ילמד עמו את המאמר.

זמן רב ללימוד לא עמד לרשות הבחור, שכן הועמס עליו עוד תפקיד קשה ואחראי בליל הסדר – להיות

עזרו לנו, להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

”זאת התורה אדם” (במדבר יט' ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב-’נגלה’) ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה-’נסתר’). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי ’נגלה’, ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת תזריע

דיני היולדת (בן או בת)

היולדת בן זכר (בזמן שהמקדש קיים, שעה שנוהגים דיני טהרת קדושה והקרבת קרבנות) טמאה משך שבעה ימים. בסוף היום השביעי תטבול, אך טהרתה תושלם רק בתום ארבעים יום (מיום הלידה), כאשר תביא את קרבן היולדת. היולדת נקבה תטבול מקץ שבועיים ללידתה, ואת קרבנה תביא לאחר שישים וששה ימים נוספים, סך הכול שמונים יום מהלידה. קרבנה: לעולה – כבש בן שנה, ולחטאת – בן יונה או תור. ואם תכבד עליה הבאת הכבש לעולה, תביא תמורתו בן יונה או תור נוסף. את הבנים יש למול ביום השמיני ללידתם.

דיני הצרעת בנגעי אדם

התורה מבארת את דיני האדם הנגוע בצרעת (תופעה שאינה מצויה בימינו). הצרעת, על סוגיה השונים – שאת, ספחת ובהרת, מופיעה במקומות מסויימים בגוף כחברבורות או שינוי בצבע העור או השיער. על החשוד בנגע הצרעת להגיע אל הכהן, שהוא בלבד המוסמך לדון בענין. במקרים מסויימים, כאשר עדיין לא ניתן לאבחן אם מדובר בצרעת או בתופעה חולפת אחרת, יסגיר הכהן את

הנגוע לשבוע, ורק אחרי כן (ולעתים לאחר עוד שבוע נוסף), יקבע על פי התפתחות והתפשטות התופעה אם אכן מדובר בטומאת מצורע.

כאשר יש חשד לצרעת, גם אם הכהן פוסק שאין מדובר במצורע, על האדם על כל פנים לטבול לטהרתו. וכשנקבע בודאות כי הוא מצורע, אזי בשל טומאתו, יפרום הנגוע את בגדיו, יגדל את שערות הראש והשפם, ויצא ממחנה ישראל. כמו כן יהיה עליו להזהיר את האנשים מליקרבו אליו עד אשר יתרפא. ולכשיטהר הכהן את נגע הצרעת, יטבול האיש ויכבס את בגדיו.

דיני הצרעת בנגעי הבגד

נגע הצרעת עלול להופיע גם בבגדים. כאשר מופיעים בבגד כתמים ירוקים או אדומים, מסגירו הכהן לשבעה ימים ולאחריהם יבחן אם התרחב בו תהליך התפשטות הנגע. כאשר מתברר כי אכן הבגד נגוע בצרעת, יש לשורפו. באם לא התפשטה הצרעת יצוה הכהן לכבס את הבגד ולהסגירו לשבוע נוסף. ואזי, יפסוק שוב לפי התוצאות: נעלם הכתם – יוטבל הבגד לטהרתו. דהה גוון צבעו – יחתך מקום הצרעת ויתאפשר השימוש בחלק הטהור. נותר הנגע כשהיה – טמא הבגד ויש לשורפו.

לזרוע ולהצמיח ברכה

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

כיצד מתיישבת הסתירה, לכאורה, בין תוכן הפרשה, העוסקת בנגעי צרעת, מן הטומאות החמורות ביותר, לשם הפרשה 'תזריע' המבטאת דוקא זריעה, שגורמת להולדת דבר חדש.

משתנים הבגדים שעליו", ורק אם לא שב בתשובה עד אז – עבר הנגע גם לגופו.

בדרך זו הזהירו נגעי הצרעת את האדם לשוב בתשובה, ורק אם לא הועיל דבר, נעשה צרוע בגופו. אם כבר הגיע למצב כזה, נדרש לשבת בדד מחוץ למחנה – כדי שיתרחק מחברת רשעים ובעלי לשון הרע – בתקווה שיחזור בתשובה, יזדכך ויוכל לחזור אל הקודש. נמצא אפוא, שכל מטרת הנגעים היא להצמיח באדם הוויה חדשה ולעשותו ברייה טהורה ומזוככת.

הצמיחה בגאולה

לכן דוקא פרשה זו נקראת תזריע, ללמדנו את מהותם הפנימית של כל הנגעים שעליהם מדובר בהמשך הפרשה. המטרה היא – להזריע ולהוליד מציאות חדשה באדם, יהודי טהור וטוב יותר.

זו גם המשמעות הפנימית של הגלות. בגלות אנו זורעים מצוות ומעשים טובים, בתוך מציאות קשה, רוויית ייסורים וצרות. ולשם מה? כדי שהללו יצמחו בביאת המשיח.

השכר שיינתן בזמן הגאולה אינו דבר נפרד מעבודתנו הנוכחית. להפך: השכר אינו אלא הצמיחה והאור של המצוות שזרענו בזמן הגלות. ובקרוב ממש נראה כל זאת בעינינו, בביאת משיח צדקנו בגאולה האמיתית והשלימה.

(מתוך הספר "שלחן־שבת"
על־פי 'ליקוטי־שיחות' כרך כ"ב)

שמה של כל פרשה בתורה, אף שהוא לקוח מהמילים הפותחות אותה, נושא את תוכנה של הפרשה כולה. אולם בפרשת תזריע נראה, לכאורה, שתוכן הפרשה מנוגד לחלוטין לשמה:

הפרשה כולה עוסקת בנגעי צרעת לסוגיהם, שהם מן הטומאות החמורות ביותר, עד שנאמר: "מצורע חשוב כמת", והנטמא בצרעת חייב לשבת בדד, מחוץ למחנה ישראל. לעומת זאת, המילה 'תזריע' מבטאת את ההפך הגמור – זריעה, שגורמת לצמיחה, להולדת דבר חדש.

מטרת העונש

בכך רומזת התורה על המשמעות הפנימית של הנגעים ושל עונשי התורה בכלל: הקב"ה הוא תכלית הטוב והחסד. הוא אינו חפץ להעניש לשם עונש. כל רצונו לזכך את האדם, להסיר ממנו את קליפת עוונותיו, כדי לטהרו ולהכשירו למצב נעלה וטוב יותר.

אף העונשים החמורים ביותר, כמו דין מוות, נועדו בסופו של דבר לגרום טובה לחוטא, ואף אם יש צורך להוציאו מן העולם הזה, כדאי הדבר גם לו עצמו, כדי שיזכה לחיים נצחיים בעולם הבא.

נגעים כאזהרה

זו גם המשמעות הפנימית של נגעי הצרעת. הרמב"ם כותב, שהיו אלה נגעים ניסיים, שבאו מחמת חטא לשון הרע. בתחילה היו "משתנות קירות ביתו. אם חזר בו – ייטהר הבית. אם עמד ברשעו עד שהותץ הבית – משתנן כלי העור שבביתו... אם עמד ברשעו עד שיישרפו –

לחרוץ דין באהבה

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

הכהן, איש החסד, מרגיש את החומרה הנוראה שבצרעת, ולכן התורה דורשת שדוקא הוא יקבע סופית אם היהודי אכן טמא בטומאת הצרעת...

"וראהו הכהן וטמא אותו" (ויקרא יג,ג)

אדם שלקה בנגע צרעת נדרש לעבור שני שלבים:

השלב הראשון - ראיית הנגע. עליו לגשת לחכם מומחה, בקי בדיני הנגעים, כדי שזה יקבע את מהותו של הנגע. חכם זה אינו חייב להיות כהן.

השלב השני - הגדרת הטומאה והטהרה. אפילו לאחר שהחכם קבע שזה אכן נגע טמא, עדיין לא נטמא האדם. הגדרתו כטמא יכולה להיעשות דוקא על ידי כהן, שמכריז עליו: "טמא אתה".

אמירה זו של הכהן היא תנאי מחייב, שבלעדיה אין האדם נטמא. יתרה מזו: אפילו אם הכהן אינו בקי בדיני הנגעים והוא סומך רק על דברי החכם שבחן את הנגע, בכל זאת אין האדם נטמא על פי דברי החכם עצמו, אלא דוקא כאשר הכהן מכריז כי הוא טמא.

תפקיד הכהן

הדבר מעורר כמה שאלות. מדוע חשובה כל כך הכרזתו של הכהן, ומדוע נקבע דין זה דוקא בטומאת צרעת ולא בסוגים אחרים של טומאה, שבהם הקביעה אינה נעשית רק על ידי כהן?

לכאורה סותרת הלכה זו גם את מהותה של הכהונה. תפקידו של כהן הוא לטהר את עם ישראל ולהרעיף עליו רוח של טהרה. לכן אסור לכהן להיטמא ועליו לשמור על טהרתו. ואולם כאן מייעדת לו התורה דוקא תפקיד הפוך - לטמא את הצרוע.

מחוץ למחנה

הסבר הדבר נעוץ בחומרותה של טומאת הצרעת. זו

הטומאה היחידה שדינה - "בדד ישב, מחוץ למחנה מושבו". אפילו טמאים אחרים אינם רשאים לשבת במחיצתו של הצרוע, שכן עליו לצאת לגמרי אל מחוץ למחנה ישראל.

דוקא משום כך קובעת התורה, שרק כהן יכול לחרוץ דין כזה על אדם מישראל. כהן הוא איש חסד, ועבודתו היא "לברך את עמו ישראל באהבה". אין התורה מסתמכת על חכם, שאמנם הוא פוסק על פי התורה, אבל ייתכן שהוא אינו מרגיש די הצורך את גודל הכאב והצער שייגרם לאותו יהודי. הכהן, איש החסד, מרגיש את החומרה הנוראה שבדבר, ולכן התורה דורשת שדוקא הוא יקבע סופית אם היהודי אכן טמא בטומאת הצרעת.

בדיקה עצמית

מכאן אנו למדים הוראה ברורה בענין אהבת ישראל: כשרואים חלילה דבר לא טוב אצל יהודי שני, ואף אם נראה שהלה הוציא את עצמו מכלל ישראל - קובעת התורה שלא די בחכמת התורה כשהיא לעצמה לקבוע שאכן דינו להיות "מחוץ למחנה". קודם שחורצים דין כזה יש לבדוק היטב את מידת החסד ואהבת ישראל האישית, ואם חלילה חסר באהבת ישראל אמיתית, אסור לחרוץ דין כזה על יהודי!

דיני הצרעת מלמדים אותנו, שהנגע עצמו אינו טמא כמו הכרזתו כטמא. לכן הקביעה כי יהודי כלשהו הוא "מחוץ למחנה" חמורה יותר מעצם מעשיו של אותו יהודי. יש להיות שלמים לגמרי במידת החסד ואהבת ישראל קודם שמכריזים כך על אדם מישראל.

(מתוך הספר "שלחן-שבת")

על-פי 'ליקוטי-שיחות' כרך כ"ז

חסידות על הפרשה תזריע

האלוקי. שכן השם 'אשה' הוא על שם מקורה של האשה, "כי מאיש לוקחה זאת" (בראשית ב).

"כי תזריע" - הזריעה אינה אפשרית אלא בארץ. לומר לך: למרות התשוקה האמורה, אין אדם רשאי 'לברוח' מן העולם, אלא עליו לעבוד עם העולם ובתוכו כדי לבררו ולהעלותו.

(לקוטי שיחות, כרך א, עמ' 237)

"זורע צדקות מצמיח ישועות..." אשה כי תזריע וילדה זכר (יב,ב)

מפרש ה'אור החיים':

"אשה" - זו כנסת ישראל שנמשלה לאשה.

"תזריע" - היינו קיום המצוות, כדכתיב (הושע י) "זרעו לכם לצדקה".

"זכר" - רומז לגאולה העתידה, שתהיה גאולה נצחית - בחינת "זכר".

"אשה כי תזריע וילדה זכר" - על ידי מעשינו ועבודתינו בזמן הגלות, נזכה לגאולה אמיתית, גאולה שאין לאחריה גלות.

על כך מוסיף אדמו"ר הצמח צדק ומבאר, מדוע נמשלו המצוות לזריעה:

א) על ידי זריעת גרעין בארץ צומחת כמות גדולה של תבואה, וכך גם על ידי קיום מצוה 'צומח' גילוי אלוקות בעולמות העליונים.

ב) הגרעין אינו צומח אלא במקום הראוי לזריעה (ולא במדבר, לדוגמה), וכך 'זריעת' המצוות אינה אפשרית אלא בישראל; דוקא מעשה המצוות של ישראל פועל 'צמיחת' האור והגילוי למעלה.

(אור-התורה ויקרא, עמ' תצז)

העבודה בזמן הגלות - 'זריעה' והכנה לגאולה פרשת תזריע

מהו הקשר בין שם פרשתנו, שתוכנו הולדת חיים חדשים, לבין הנושא המרכזי של הפרשה - נגעים, שתוכנם היפך החיים, כמאמר רז"ל (נדרים סד) "מצורע חשוב כמת"?

א) על הנגעים נאמר שהם "אות ופלא בישראל כדי להזהירן מלשון הרע", וכן הסגרת והחלטת המצורע נועדו להבטיח "שלא יתעסק בשיחת הרשעים שהוא הליצנות ולשון הרע" (רמב"ם סוף הלכות טומאת צרעת).

הרי שגם עצם הופעת הנגע וגם דרך הטיפול בו, לא באו אלא כדי לתקן את המצורע ולהביא לידי כך שאדם זה, שכעת חשוב 'כמת', יתחיל חיים חדשים ונעלים יותר - "תזריע".

ב) "תזריע" רומז לעבודה בזמן הגלות, שהיא בבחינת 'זריעה' והכנה ל'צמיחת' הגאולה. כידוע שהגילויים דלעתיד תלויים במעשינו ועבודתנו בזמן הגלות והם 'פירות' זריעתנו עכשיו.

העובדה שפרשתנו, שעוסקת בדיני נגעים (הרומזים לגלות) נקראת תזריע, מלמדת, שהעבודה האמורה צריכה להיות חדורה ב'תזריע' - כבר בעת העבודה צריך להרגיש שבפעולה זו 'זורעים' את הגאולה העתידה ואת הגילויים הנפלאים של ימות המשיח.

(לקוטי שיחות, כרך כב עמ' 70)

"לא לתוהו בראה - לשבת יצרה" אשה כי תזריע (יב,ב)

"אשה" - רומז לתשוקתה של הנשמה לחזור לשורשה

בקרו אותנו באתר החדש
www.tanyaor.com
 וגם ביו-טיוב ובפייסבוק:
 בלוגים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

סדר התנ"ך

עזרה ראשונה לנפש

תניא
 מודעות
 עצמית
 ביהדות

שבת שלום!!!

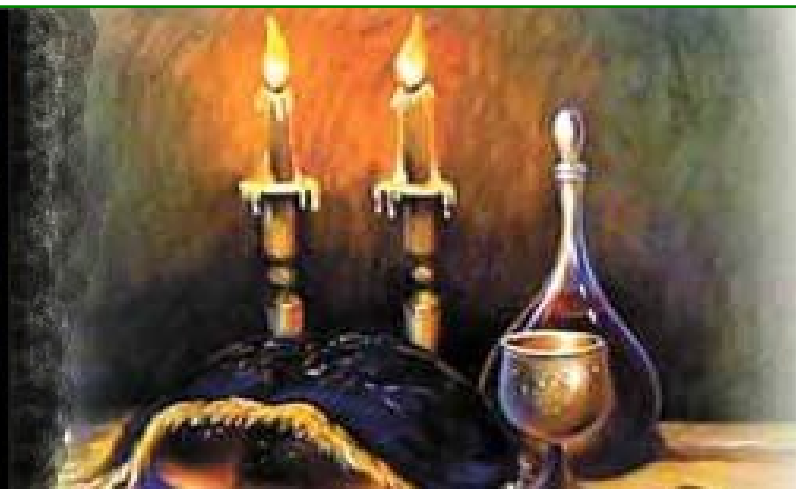
ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
 כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
 להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו

tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך
 ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון קי"ז)
19:42	18:28	י-ם
19:44	18:43	ת"א
19:44	18:35	חיפה
19:44	18:45	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.
 נא לשמור על קדושת הגיליון